

Taalafspraken maken met de leerlingen

BRUSSEL
VOL TAAL

Categorie

- Tolerenen
- Waarderen
- Inzetten

Tag

- leren over taal
- taalprofiel
- aandacht voor vorm
- thuistaal als opstap
- welbevinden
- talenbeleid
- talensensibilisering
- ouderbetrokkenheid

Doelgroep

- eerste graad
- tweede graad
- derde graad

Duur

- 5 à 10 minuten ⌚
- 1 lestijd 🕒
- meerdere lestijden 🕒🕒
- project 📅

Korte beschrijving activiteit:

Een gedragen talenbeleid is niet enkel afhankelijk van het schoolteam, maar ook van de leerlingen op school. Om het talenbeleid te doen werken, is het belangrijk om samen met de leerlingen de nodige afspraken te maken. Ga in dialoog met je leerlingen en leg samen de afspraken vast. Stem hiervoor eerst af met je collega's, zodat de afspraken die jij met de leerlingen maakt, niet radicaal indruisen tegen de afspraken die er op school zijn. Zorg ervoor dat respect tegenover alle talen het uitgangspunt is.

Denk na over welke talen leerlingen **wanneer, waar en met wie** mogen spreken. Zorg ervoor dat de afspraken getuigen van respect voor alle talen en dat je ook afspraken maakt om klikjesvorming tegen te gaan:

- Mag de thuistaal gebruikt worden? Op de speelplaats? Op uitstap? In de gangen? Tijdens de lessen?
- Als je de thuistaal mag gebruiken, wanneer kan dat dan wel en wanneer niet?
  - o Als je in de klas je eigen taal spreekt, gaat het altijd over de les.
  - o Je mag bij groepswork 5 minuten brainstormen in de eigen taal en dan moet je overschakelen naar het Nederlands.
  - o Op de speelplaats kies je zelf je taal. Je zorgt er wel voor dat iedereen elkaar verstaat. Als er iemand bij komt die die taal niet machtig is, schakel je over naar de gemeenschappelijke taal. Als we een gemeenschappelijke taal gebruiken, is dat altijd het Nederlands.
  - o ...
- Welke taal spreken de taalleerkrachten buiten het leslokaal met de leerlingen?
- ...

Zorg ook dat je de afspraken vastzet door ze te visualiseren.

- Maak er een tekening van.
- Laat leerlingen een filmpje maken voor de hele school als spreek- en/of ICT-opdracht.

Breng de ouders op de hoogte van de taalafspraken. Je vermijdt misverstanden en houdt het duidelijk voor de leerlingen.

Materiaal en voorbeelden:

De plaats van thuistalen en andere taalvarianten in de klas en op onze school

Kinderen leren het best in de taal waarmee ze opstaan en gaan slapen. Met andere woorden: in hun thuistaal/moedertaal. Dit gegeven staat vaak in contrast met de realiteit van een school. Binnen de schoolcontext komt Nederlands en specifiek de school- of instructietaal het meest aan bod. Deze schooltaal is formeler en abstracter dan de taal die kinderen thuis en in andere niet-schuldsituaties gebruiken. Sommige kinderen, waaronder anderstalige leerlingen, maar ook

Nederlandstalige leerlingen uit een lagere socio-economische klasse, struikelen over deze school- of instructietaal. Kinderen die niet opgroeien in een rijke (Nederlandstalige) taalomgeving hebben het dan ook vaak moeilijk met de taal en meer specifiek met de schooltaal op school. Dit geldt zowel voor de Nederlandstalige als ook voor de anderstalige kinderen.

Op de website Metrotaal staat een voorbeeld van een uitgeschreven taalbeleidsvisie van de school 'De Woelmuis'.

De plaats van thuistalen en andere taalvarianten in de klas en op onze school. *Metrotaal*. Geraadpleegd op 4 september 2020 via www.metrotaal.be/content/2-verkennen/6-vraaggericht/bf_de_plaats_van_thuistalen-def.pdf

Een mooi uitgewerkt voorbeeld van de taalafspraken in een basisschool, te vinden op Metrotaal.

Geef me de vijf. *Metrotaal*. Geraadpleegd op 4 september 2020 via www.metrotaal.be/content/3-bouwstenen/4-rol-van-de-leerkracht/bf_geef_me_de_vijf-def.pdf

Een Brusselse school maakte een poster met de taalafspraken, zodat niet alleen de kinderen, maar ook de ouders goed op de hoogte zijn van de afspraken die gemaakt werden.

In dezelfde school maakten de leerlingen van het 6de leerjaar filmpjes om de afspraken te verduidelijken voor alle leerlingen op school.

Meer info en bronnen:

Kennisclip Meertalige Klas. Rutu Foundation. Geraadpleegd op 20 augustus 2020 via

www.youtube.com/watch?v=fTHM4bCNMvU&start=87